AI REVOLUCIJA

TJEDNI PREGLED

19. studenoga 2026. - 25. studenoga 2026.

Tjedan koji vrijedi razumjeti.

Umjetna inteligencija. Stvarna pitanja.

U OVOM IZDANJU

01 Claude Ship preuzima pregled i popravak koda: timovi određuju kada AI smije odobriti promjenu

02 Harari upozorava Filipine: ovisnost o stranom AI-ju otvara „novo imperijalno doba”

03 OpenAI predlaže zajedničko „mjerilo inteligencije” i granice razvoja AI-ja. Prijelomnica moguća već 2027.

04 Telexistence od siječnja uvodi robote u FamilyMartove trgovine diljem Japana

05 Dokaz Riemannove hipoteze nastao uz Claude prošao neovisne računalne provjere

Vijesti, kontekst i pitanja koja ostaju nakon naslova.

Izbor prema datumima glavnih izvora. Fotografije i ograničenja uz priče.

AI kompanije / Glavni izvor: 23. studenoga 2026.

Claude Ship preuzima pregled i popravak koda: timovi određuju kada AI smije odobriti promjenu

Vizual pogledajte uz cijeli izvještaj na portalu.

Troje sudionika Wikimedia Morocco Mini-Hackathona uz prijenosno računalo, 22. listopada 2026.; tematska fotografija, nije predstavljanje Claude Shipa.

Vizual: DERDAKI ILIAS / Wikimedia Commons · CC BY-SA 4.0 · Wikimedia Morocco Mini-Hackathon, 22. 10. 2026.; tematska fotografija, cijeli kadar, razmjerno smanjen.

Izvor vizuala

Licenca vizuala

Anthropic je pokrenuo betu za Team i Enterprise. Automatizirano odobrenje ovisi o pravilima tima, a potrošnja se naplaćuje zasebno.

ZAŠTO JE VAŽNO

Odobravanje koda nije samo tehnički korak: njime organizacija prihvaća posljedice promjene za korisnike. Kada AI piše, pregledava i odobrava, više provjera ne mora značiti više neovisnih perspektiva. Etički je zato važno zadržati mogućnost osporavanja odluke, osobito kod naplate, pristupa podacima i sigurnosti. Odgovornost se automatizacijom premješta i na ljude koji oblikuju pravila, biraju iznimke i određuju kada se rad zaustavlja. Smislena ljudska kontrola postoji tek ako tim ima vrijeme, ovlasti i znanje da odbije uvjerljivo obrazloženu, ali pogrešnu odluku stroja.

GRANICE DOKAZA

Anthropic upozorava da Claude Ship može propustiti pogreške i sigurnosne ranjivosti. PR Steward i Claude Approvals još su u beti.

IZVORI I DALJNJE ČITANJE

Introducing Claude Ship · Anthropic · 23.11.2026.

Claude Ship · službena dokumentacija / official documentation · stanje 24.11.2026.

Claude Approvals · službena dokumentacija / official documentation · stanje 24.11.2026.

Claude Ship · proizvod, mogućnosti i uvjeti / product and conditions · stanje 24.11.2026.

Supported regions · Anthropic · na snazi / effective 12.11.2026.

Pročitajte cijeli izvještaj na airevolucija.hr

Ideje i društvo / Glavni izvor: 21. studenoga 2026.

Harari upozorava Filipine: ovisnost o stranom AI-ju otvara „novo imperijalno doba”

Vizual pogledajte uz cijeli izvještaj na portalu.

Yuval Noah Harari tijekom razgovora u Berlinu 2017.

Vizual: Daniel Naber / Wikimedia Commons · CC BY-SA 4.0

Izvor vizuala

Licenca vizuala

Zemlja može posjedovati škole, bolnice i komunikacijske mreže, a ipak izgubiti nadzor nad odlukama koje se u njima donose. Na tu je opasnost Yuval Noah Harari upozorio u razgovoru s filipinskom novinarkom i nobelovkom Marijom Ressom.

ZAŠTO JE VAŽNO

Što bi to značilo za školu u Hrvatskoj koja uvede AI tutora stranog dobavljača? Nastavnici biraju gradivo, ali dobavljač naknadno može promijeniti što tutor pamti o učeniku ili kada ga upućuje odrasloj osobi. Može li nastavnik takvu promjenu uočiti, obrazložiti roditelju i zatražiti da se povuče? U tom se pitanju vidi politički smisao Hararijeva upozorenja. Ugovorom o nabavi škola odlučuje i koliko će moći zadržati da odgovara za obrazovanje koje pruža.

GRANICE DOKAZA

IZVORI I DALJNJE ČITANJE

Rappler · razgovor s Marijom Ressom

Rappler · AI i nuklearna energija

Rappler · Jezik i sloboda

Rappler · The wRap

Wikimedia Commons · arhivski portret

Pročitajte cijeli izvještaj na airevolucija.hr

Sigurnost i etika / Glavni izvor: 22. studenoga 2026.

OpenAI predlaže zajedničko „mjerilo inteligencije” i granice razvoja AI-ja. Prijelomnica moguća već 2027.

Vizual pogledajte uz cijeli izvještaj na portalu.

Sam Altman lijevo, Masayoshi Son, Shigeru Ishiba i Takeshi Iwaya na susretu u Japanu 3. veljače 2025.; arhivska fotografija.

Vizual: Ured premijera Japana / Wikimedia Commons · CC BY 4.0 · arhivska fotografija, 3. 2. 2025.; nije predstavljanje novog prijedloga. Cijeli kadar, razmjerno smanjen.

Izvor vizuala

Licenca vizuala

Glavni znanstvenik OpenAI-ja Jakub Pachocki poziva vodeće laboratorije da se unaprijed dogovore gdje će zastati i što moraju moći provjeriti prije nego što nastave razvoj snažnijih modela.

ZAŠTO JE VAŽNO

Prijedlog ima jednu praktičnu prednost. Ako laboratoriji unaprijed objave pri kojem će rezultatu zastati, javnost poslije može usporediti njihovo postupanje s obećanjem. Ali ista brojka može prikriti važnu razliku među sustavima. Model kojem damo više vremena za zaključivanje može riješiti zadatak koji je prije promašio, iako se njegova perpleksnost nakon predtreniranja nije promijenila. Ako je dobio i pristup alatima, promijenile su se posljedice moguće pogreške. Tu počinje etičko pitanje koje mjerenje samo ne može riješiti. Tko smije zaključiti da je nadzor dovoljno dobar za nastavak razvoja? Laboratorij poznaje svoj sustav, ali ima i poslovni interes nastaviti rad. Zajednički prag dobio bi javnu vjerodostojnost kada bi unaprijed bilo poznato što se provjerava, tko izvan razvojnog tima može osporiti nalaz i što slijedi ako provjera ne uspije.

GRANICE DOKAZA

Vrijednosti ovise o skupu podataka, a donja granica gubitka nije poznata. Godina 2027. u Pachockijevu je tekstu mogući scenarij, bez utvrđenog roka.

IZVORI I DALJNJE ČITANJE

Perplexity and Intelligence · Jakub Pachocki, OpenAI · 22.11.2026.

OpenAI scientist proposes industry AI limits tied to model intelligence metric · Reuters, Disha Mishra · 22.11.2026.

AI Revolucija · Alexandr Wang

What affects chain-of-thought monitorability across the model lifecycle? · OpenAI · 10.11.2026., kontekst

Perplexity of fixed-length models · Hugging Face, tehnička dokumentacija bez datuma objave · pristup 23.11.2026.

Pročitajte cijeli izvještaj na airevolucija.hr

Robotika / Glavni izvor: 19. studenoga 2026.

Telexistence od siječnja uvodi robote u FamilyMartove trgovine diljem Japana

Vizual pogledajte uz cijeli izvještaj na portalu.

TX GHOST puni police s pićem

Vizual: Telexistence / YouTube

Izvor vizuala

Robot TX GHOST može na rashladne police složiti do 1.800 pića dnevno. Prema FamilyMartu, u prvim trgovinama osoblje je imalo oko 70 posto manje posla s nadopunjavanjem pića.

ZAŠTO JE VAŽNO

Što se događa s poslom kada operater na daljinu uspravi bocu koju robot nije uspio podignuti? Polica je ponovno puna, ali nastaje i zapis pokreta koji Telexistence može upotrijebiti za treniranje modela. Ista intervencija tako rješava današnji zastoj i poučava budućeg robota. Za procjenu učinka na rad važno je pratiti i vrijeme ljudi koji pomažu izvan trgovine. Podatak o uštedi od 70 posto dolazi iz prvih trgovina. Tek će šire uvođenje pokazati koliko rezultat ovisi o prometu i rasporedu rashladnih komora. Telexistence već istražuje srodne primjene. S tvrtkom Physical Intelligence u lipnju 2025. najavio je suradnju na automatizaciji dopunjavanja pića, a sa Seven-Eleven Japanom u rujnu iste godine razvoj i ispitivanje humanoidnih robota.

GRANICE DOKAZA

IZVORI I DALJNJE ČITANJE

FamilyMart · priopćenje

Telexistence · TX GHOST

Telexistence · TX GHOST Robot Restocking Beverages

Telexistence i Physical Intelligence · 25. 6. 2025.

Telexistence i Seven-Eleven Japan · rujan 2025.

Pročitajte cijeli izvještaj na airevolucija.hr

Znanost i LLM / Glavni izvor: 22. studenoga 2026.

Dokaz Riemannove hipoteze nastao uz Claude prošao neovisne računalne provjere

Vizual pogledajte uz cijeli izvještaj na portalu.

Arhivska tematska fotografija: predavač objašnjava matematički dokaz uz ploču, 2017. Ne prikazuje Alpögea ni novi dokaz Riemannove hipoteze.

Vizual: Itcwikipedia / Wikimedia Commons · CC BY-SA 4.0 · 6. siječnja 2017. · Arhivska tematska fotografija matematičkog predavanja; izvorni kadar bez izmjena.

Izvor vizuala

Licenca vizuala

Lean i Mathlib potvrdili su ispravnost Alpögeova dokaza, a MIT objavio dodatne uspješne provjere. Sljedeći izazov je objasniti matematičke ideje iza opsežnog formalnog zapisa.

ZAŠTO JE VAŽNO

Ovaj slučaj pokazuje što može značiti opravdano povjerenje u AI: prihvaćanje rezultata temelji se na provjerljivom dokazu, a ne na uvjerljivosti chatbotova odgovora. Posebnu vrijednost ima mogućnost da različiti provjerivači ispituju isti javno dostupan zapis. No znanje uključuje i sposobnost ljudi da objasne zašto nešto vrijedi, povežu rezultat s drugim idejama i prenesu ga studentima. Ako strojevi ubrzaju stvaranje dokaza više nego što ljudi uspijevaju razvijati razumijevanje, obrazovanje i otvoreni alati postaju još važniji. Urednički je zaključak da se uloga matematičara time proširuje: uz pronalaženje rješenja, presudni postaju izbor pitanja, provjera značenja i pretvaranje formalne ispravnosti u zajedničko razumijevanje. Možemo li organizirati znanost tako da njezini novi rezultati budu ne samo točni nego i intelektualno dostupni?

GRANICE DOKAZA

Ove provjere odnose se na konkretan formalni dokaz. Ne uspostavljaju opću nepogrešivost Claudea niti znače da je već dovršeno njegovo kraće matematičko objašnjenje.

IZVORI I DALJNJE ČITANJE

Lean verification of the Riemann Hypothesis · Lean i Mathlib · 21. studenoga 2026.

Verification files for the Lean proof of the Riemann Hypothesis · Andrew Sutherland, MIT · ažurirano 22. studenoga 2026., 04:35 UTC

Autorova objava i osvrt · Levent Alpöge · 20. studenoga 2026.

Riemann Hypothesis · Clay Mathematics Institute · nedatirani opis problema, povijesni kontekst 1859.

Pročitajte cijeli izvještaj na airevolucija.hr

JOŠ JEDNA PERSPEKTIVA

Pogledajte uz kontekst.

VIDEO U RAZDOBLJU

TX GHOST puni police s pićem

Telexistence / 2026-11-19

Službena demonstracija proizvođača uz najavu uvođenja robota u trgovine FamilyMart.

Otvori izvornu videosnimku

Pročitaj izvještaj i granice dokaza

Vaša znatiželja otvara nove svjetove.

Ovo izdanje povezuje vijesti s njihovim izvorima, kontekstom i otvorenim pitanjima. Za cjelovite izvještaje i daljnje čitanje posjetite portal.